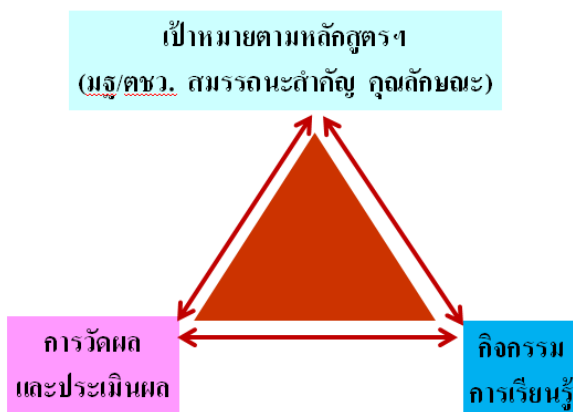

การวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

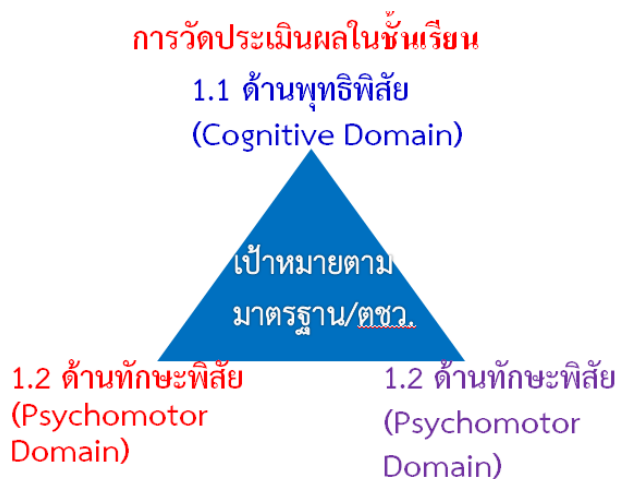
1 เป้าหมายการวัดประเมินผลเพื่อให้ได้สารสนเทศไปใช้

- พัฒนาผู้เรียน
- พัฒนาครู
- พัฒนาหลักสูตร

2 องค์ประกอบการจัดการศึกษา

3. การวัดประเมินผลที่สำคัญคือวัดและประเมินเพื่อพัฒนาสิ่งที่เกิดในระหว่างเรียน สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรจัดแบบ Active Learning มาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร ดังภาพ

ฉะนั้นการออกแบบการเรียนรู้รวมถึงการวัดประเมินผลจึงต้องเริ่มจากการคลี่ค่าสำคัญในมาตรฐาน/ตัวชี้วัด และควรคิดเชิงระบบต่อเนื่อง

เป้าหมาย								
ตัวชี้วัด / ผลการเรียนรู้	ระดับ ความรู้ ตามตัวชี้วัด	ทักษะ / กระบวนการ	ทำให้เกิด		คำสำคัญ	ชิ้นงาน/ ภาระงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ - เน้นการคิดวิเคราะห์ Active learning - ศตวรรษที่ ๒๑ สอดคล้องกับยุค Thailand ๔.๐	การวัด ประเมินผล
			สมรรถนะ สำคัญ	คุณลักษณะ				
								เครื่องมือวัด วิธีวัด แนวทางการ ให้คะแนนและ เกณฑ์เกณฑ์ การวัด

ความรู้ที่จำเป็นต้องรู้

จุดประสงค์ของการวัดผล

1. **สอบวัดเพื่อจัดตำแหน่ง (Placement)** ใช้การสอบวัดเพื่อให้ได้คำตอบว่า ณ วันเวลาที่สอบนั้น เด็กแต่ละคนมีความรู้ความสามารถ อยู่ตรงระดับไหนของกลุ่ม เพื่อช่วยในการจัดประเภทหรือคัดแยก หรือบรรจุเขาให้ถูกตำแหน่ง
2. **สอบวัดเพื่อวินิจฉัย (Diagnosis)** ใช้การสอบวัดเพื่อตรวจสอบผู้เรียนว่าเก่งหรืออ่อนวิชาใด เนื้อหาใด เพื่อครูจะได้ช่วยเหลือได้ถูกจุด
3. **สอบวัดเพื่อเปรียบเทียบ (Assessment)** ใช้การสอบวัดเพื่อเปรียบเทียบผู้เรียนว่าได้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นหลังจากผ่านการเรียนการสอนไปแล้วมากน้อยเพียงใด
4. **สอบวัดเพื่อพยากรณ์ (Prediction)** ใช้การสอบวัดเพื่อพยากรณ์ว่า เด็กคนนั้นคนนั้นสามารถเรียนต่ออะไรได้จึงจะเรียนจบ ไม่ถูกออกกลางคัน หรือประกอบอาชีพอะไรจึงจะประสบความสำเร็จ
5. **สอบวัดเพื่อประเมินค่า (Evaluation)** ใช้การสอบวัดเพื่อเอาผลที่ได้ไปประเมินหรือสรุปรวมอย่างมีหลักเกณฑ์ว่าหลักสูตร หรือวิธีการสอนของครู สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ ครูควรใช้การสอบวัดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ต้องถือว่าการสอบเป็นกิจกรรมหนึ่งของนักเรียน เพื่อทราบศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน กลมกลืนไปกับการเรียนการสอน การสอบวัดไม่จำเป็นต้องใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว อาจจะใช้คำถาม (การสอบปากเปล่า) กับผู้เรียน และถ้าจะให้การเรียนการสอนได้ผลดียิ่งขึ้น ครูควรชี้แจงการตอบของผู้เรียนด้วยว่า ตอบถูกเพราะอะไร ตอบผิดเพราะอะไร จะทำให้ชั่วโมงการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความหมายการวัดผล

การวัดผล (Measurement) คือการกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ หรืออาจใช้เครื่องมือไปวัดเพื่อให้ได้ตัวเลขแทนคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น ใช้ไม้บรรทัดวัดความกว้างของหนังสือได้ 3.5 นิ้ว ใช้เครื่องชั่งน้ำหนักของเนื้อหมูได้ 0.5 กิโลกรัม ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ในวิชาภาษาไทยของเด็กชายแดง ได้ 42 คะแนน เป็นต้น

การวัดผลแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. **วัดทางตรง** วัดคุณลักษณะที่ต้องการโดยตรง เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก ฯลฯ มาตรการวัดจะอยู่ในระดับ Ratio Scale
2. **วัดทางอ้อม** วัดคุณลักษณะที่ต้องการโดยตรงไม่ได้ ต้องวัดโดยผ่านกระบวนการทางสมอง เช่น วัดความรู้ วัดเจตคติ วัดบุคลิกภาพ ฯลฯ มาตรการวัดจะอยู่ในระดับ Interval Scale
การวัดทางอ้อมแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ
  - 2.1 **ด้านสติปัญญา (Cognitive Domain)** เช่น วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัดเชาวน์ปัญญา วัดความถนัดทางการเรียน วัดความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ
  - 2.2 **ด้านความรู้สึก (Affective Domain)** เช่น วัดความสนใจ วัดเจตคติ วัดบุคลิกภาพ วัดความวิตกกังวล วัดจริยธรรม ฯลฯ
  - 2.3 **ด้านทักษะกลไก (Psychomotor Domain)** เช่น การเคลื่อนไหว การปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือ ฯลฯ

ความหมายการประเมินผล

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดรวมกับการใช้วิจารณ์ญาณของผู้ประเมินมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อให้ได้ผลเป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง เช่น เนื้อหาม้วนนี้หนัก 0.5 กิโลกรัมเป็นเนื้อหาม้วนที่เบาที่สุดในร้าน (เปรียบเทียบกับภายในกลุ่ม) เด็กชายแดงได้คะแนนวิชาภาษาไทย 42 คะแนนซึ่งไม่ถึง 50 คะแนนถือว่าสอบไม่ผ่าน (ใช้เกณฑ์ที่ครูสร้างขึ้น) เป็นต้น

การประเมินผลแบ่งได้เป็น 2 ประเภท การประเมินแบบอิงกลุ่มและการประเมินแบบอิงเกณฑ์

1. การประเมินแบบอิงกลุ่ม เป็นการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบหรือผลงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ทำแบบทดสอบเดียวกันหรือได้ทำงานอย่างเดียวกัน นั่นคือเป็นการใช้เพื่อจำแนกหรือจัดลำดับบุคคลในกลุ่ม การประเมินแบบนี้มักใช้กับการ การประเมินเพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ หรือการสอบชิงทุนต่าง ๆ
2. การประเมินแบบอิงเกณฑ์ เป็นการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบหรือผลงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ เช่น การประเมินระหว่างการเรียนรู้ว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่

ข้อแตกต่างระหว่างการประเมินผลแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์

การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม

1. เป็นการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้กับคะแนนของคนอื่น ๆ
2. นิยมใช้ในการสอบแข่งขัน
3. คะแนนจะถูกนำเสนอในรูปของร้อยละหรือคะแนนมาตรฐาน
4. ใช้แบบทดสอบเดียวกันสำหรับผู้เรียนทั้งกลุ่มหรืออาจใช้แบบทดสอบคู่ขนาน เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบกันได้
5. แบบทดสอบมีความยากง่ายพอเหมาะ มีอำนาจจำแนกสูง
6. เน้นความเที่ยงตรงทุกชนิด

การประเมินแบบอิงเกณฑ์

1. เป็นการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้กับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
2. สำหรับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
3. คะแนนจะถูกนำเสนอในรูปของผ่าน-ไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4. ไม่ได้เปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ จึงไม่จำเป็นต้องใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันกับผู้เรียนทั้งชั้น
5. ไม่เน้นความยากง่าย แต่อำนาจจำแนกควรมีพอเหมาะ
6. เน้นความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment)

ความหมายของการประเมินการปฏิบัติ
(Performance Test)

การสอบความสามารถในการปฏิบัติงาน ทั้งด้านการดำเนินงาน และผลงานตามวัตถุประสงค์ของงาน หรือสถานการณ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เป็นผลรวมของความสามารถด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยดังกล่าว

องค์ประกอบการทดสอบภาคปฏิบัติ

- ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เข้าสอบ
- งานที่กำหนดให้ปฏิบัติ

ผู้วัดหรือประเมิน

- กำหนดพฤติกรรม (Behavior)
- กำหนดเงื่อนไข (Conditions)
- กำหนดเกณฑ์หรือระดับที่จะยอมรับ (Criteria)

ประเภทของการประเมินการปฏิบัติ

1. การทดสอบเชิงจำแนก (Identification test)
2. การทดสอบด้วยตัวอย่างงาน (Work – Sample test)
3. การทดสอบโดยใช้สถานการณ์ (Simulation test)
4. การทดสอบด้วยวิธีอื่น (Alternative test)

1. การทดสอบเชิงจำแนก

การสร้างแบบทดสอบประเภทนี้มีดังนี้

นิยามสิ่งที่จะถูกจำแนก

ประเมินความเป็นไปได้ของการสอบในกรอบงานที่เลือก

- เขียนกรอบหรือโครงสร้างของแบบทดสอบ
- หาวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการทดสอบ

การสร้างแบบประเมิน

- เขียนคำชี้แจงและเกณฑ์การให้คะแนน

1.1 นิยามสิ่งที่จะถูกจำแนก

ตัวอย่าง

การทดสอบปฏิบัติของการเรียนซ่อมคอมพิวเตอร์

ผู้สอนต้องสามารถวิเคราะห์ให้ได้ว่าเครื่องคอมพิวเตอร์มีอาการผิดปกติหรือไม่ หากผิดปกติเกิดจากสาเหตุใด แบบทดสอบเชิงจำแนกในกรณีนี้ ต้องพิจารณาเงื่อนไขอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วย และหน้าที่การทำงาน รวมทั้งอาการที่เครื่องจะแสดงให้เห็นเมื่อมีอาการผิดปกติ

1.2 ประเมินความเป็นไปได้ของการสอบ ในกรอบงานที่เลือก

ตัวอย่าง

การทดสอบการซ่อมคอมพิวเตอร์ จะต้องกำหนดว่าควรให้ส่วนประกอบใดที่ทำงานผิดปกติ เช่น ฮาร์ดดิสก์ แรม ฯลฯ

1.3 เขียนกรอบหรือโครงสร้างของแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

การซ่อมคอมพิวเตอร์ ต้องพิจารณาว่าเมื่อเปิดเครื่องแล้วนักเรียนรู้หรือไม่ว่าเครื่องเสียตรงไหน ให้อธิบายในการพิจารณาเท่าไร และนักเรียนแก้ไขได้หรือไม่

เกณฑ์ในการให้คะแนนต้องเป็นแบบเดียวกัน
การให้คะแนนโดยใช้แบบประเมินหรือการสังเกต
พฤติกรรมการปฏิบัติอย่างไร
การให้คะแนนแบบทดสอบเชิงจำแนก

การทดสอบด้วยตัวอย่างงาน

กระบวนการประเมินผลงานหรือประเมินทั้งกระบวนการผลิตส่วนใหญ่ใช้ประเมินงานในหลายวงการ เช่นการแสดง การทดลอง การขับพาหนะ

2. การสร้างแบบทดสอบด้วยตัวอย่างงาน

กำหนดขอบข่ายของทักษะการปฏิบัติ

วิเคราะห์งาน

สร้างแบบประเมิน

สร้างคู่มือคำชี้แจง

กำหนดเงื่อนไขสถานการณ์

การให้คะแนนแบบทดสอบด้วยตัวอย่างงาน

การให้คะแนนจำเป็นต้องมีมาตรฐานเดียวกัน เงื่อนไขสถานการณ์ วัสดุ อุปกรณ์ของผู้สอบแต่ละคน ควรต้องเหมือนกันทุกอย่าง

ผู้สอบจะได้รับคู่มือการชี้แจงที่เหมือนกัน ใช้เวลาเท่ากันและถูกสังเกตแบบเดียวกัน การสังเกตอาจใช้แบบตรวจสอบรายการ หรือมาตรฐานประเมินค่าเป็นแนวทางในการสังเกตพฤติกรรมหรือลำดับขั้นตอนในการทำงาน รวมถึงระดับของการปฏิบัติที่จะยอมรับต้องอธิบายวิธีการและเกณฑ์การปฏิบัติให้กับผู้สอบเพื่อให้ผู้สอบเข้าใจถึงผลหรือความคาดหวังที่จะเกิดขึ้น

3. การทดสอบโดยใช้สถานการณ์

เป็นการทดสอบซึ่งให้ผู้สอบปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงในขณะกำลังดำเนินงานมากที่สุด เพื่อวัดสมรรถภาพของผู้สอบเกี่ยวกับกระบวนการทางด้านเทคนิค ทักษะการจัดการ และพฤติกรรมกาปฏิบัติ

การสร้างแบบสอบโดยใช้สถานการณ์

เป็นการออกแบบเพื่อจำลองกระบวนการตัดสินใจ ผู้สอบต้องตัดสินใจและปฏิบัติการ สถานการณ์เริ่มด้วยการนำเสนอสถานการณ์ เสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และเขียนปัญหา เพื่อให้ผู้สอบทำงานจากปัญหาที่เขียนขึ้นทีละขั้นตอนตามลำดับ

การให้คะแนนแบบทดสอบโดยการใช้อย่างสถานการณ์

เป็นการประเมินความสามารถของผู้สอบเกี่ยวกับการจำลองสถานการณ์ ผู้สอบจะได้รับผลสะท้อนกลับโดยการเสนอแนะแนวทางแก้ไขการใช้สถานการณ์ สามารถใช้ได้ทั้งการสอนและการสอบ เพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

4. การทดสอบด้วยวิธีอื่น ๆ

1. การทดสอบปากเปล่า
2. การประเมินโดยใช้ข้อสอบข้อเขียน
3. การให้เขียนรายงาน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการประเมินการปฏิบัติการ

- 1 กำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน
- 2 กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติโดยแยกแยะประเด็นที่จะสังเกต ตัดสินหรือให้คะแนนการปฏิบัติ

เครื่องมือประกอบการประเมินการปฏิบัติ

- แบบสังเกต
- แบบตรวจสอบรายการ
- แบบประเมินค่าหรือมาตรประเมินค่า
- แบบประเมินโดยการจัดอันดับ

1. แบบสังเกต

ใช้ประกอบในการสังเกตกระบวนการปฏิบัติงาน และทักษะการปฏิบัติงานของผู้เข้าสอบ เครื่องมือชนิดนี้ใช้ร่วมกับการบันทึกเหตุการณ์หรือการตรวจสอบรายการ

เทคนิคนี้ควรจะได้เตรียมการดังนี้

1. สุ่มพฤติกรรมที่จะสังเกต
2. กำหนดขอบเขตของพฤติกรรมที่จะศึกษา
3. วางแผนการสังเกตว่าจะสังเกตใคร สังเกตเมื่อไร ใครเป็นผู้สังเกต
4. เลือกและฝึกผู้สังเกต
5. ผลของการสังเกตเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมของบุคคลที่สังเกตได้ ซึ่งควรบอกได้ว่าผลดังกล่าวสามารถสรุปอ้างอิง ไปยังพฤติกรรมอะไรได้บ้าง

2. แบบตรวจสอบรายการ

- ผู้สังเกตบันทึกเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ
  - ผู้สังเกตจะไม่ประเมินคุณภาพ ระดับ ความถี่ของพฤติกรรมที่เกิด
  - แต่จะตรวจสอบว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นควรใช้เครื่องมือใดในการตรวจสอบ
    - = มาตรฐานประเมินค่า
    - = การตรวจสอบรายการการปฏิบัติต่าง ๆ ตามรายการที่กำหนดหรือไม่
  - ประเมินกระบวนการที่แบ่งเป็นส่วนหรือพฤติกรรมย่อย ๆ ของพฤติกรรมใหญ่
  - คุณค่าของการตรวจสอบรายการขึ้นอยู่กับ
    - = ทักษะในการตรวจสอบ
    - = ความใส่ใจในการสร้างรายการที่จะตรวจสอบ
- เนื้อหาวิชา กิจกรรม กระบวนการ ผลงาน การปรับตัวในสังคม

ตัวอย่าง ประเมินความสามารถในการใช้เครื่องมือทดลองทางวิทยาศาสตร์

ชื่อผู้เรียน.....ชั้น.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย / ในช่องตามความเป็นจริง

3. แบบประเมินค่าหรือมาตรฐานประเมินค่า

- ใช้ประเมินทักษะวิธีการทำและผลงาน
- กำหนดเป็นระดับคุณภาพของการปฏิบัติ ยอดเยี่ยม ปานกลาง ต้องปรับปรุง
- กำหนดเป็นความถี่ของการแสดงพฤติกรรม เสมอ ๆ บางครั้ง ไม่เคย
- เขียนบรรยายระดับของการปฏิบัติที่ยอมรับได้
- ทำงานเสร็จอย่างรวดเร็ว
- ทำงานเสร็จสมบูรณ์ค่อนข้างช้า
- ไม่สามารถทำงานเสร็จได้ด้วยตัวเอง

4. แบบประเมินโดยการจัดอันดับ (Ranking)

- ให้อันดับคุณลักษณะ ความสามารถ ทักษะของผู้เรียน
  - มีความเที่ยงและความตรงสูง
- 4.1 วิเคราะห์ลักษณะของสิ่งที่จะจัดอันดับเพื่อกำหนดประเด็นที่จะประเมิน
- เช่นการออกแบบ
- ความเรียบร้อย พิถีพิถัน
  - ความคิดสร้างสรรค์
- 4.2 กำหนดเกณฑ์การประเมินในแต่ละประเด็นที่กำหนดขึ้น
- 4.3 การจัดอันดับ ผลของงาน ควรมีกรรมการมากกว่า 1 คน
- แบ่งผลงานออกเป็น กลุ่ม ๆ
- = กลุ่มสูงกว่าเกณฑ์ - ปานกลาง - ใกล้เคียง - ต่ำกว่าเกณฑ์
  - = จัดอันดับที่ดีที่สุดและเลวที่สุดของแต่ละกลุ่ม
  - = จัดอันดับของที่สองและรองสุดท้าย จนถึงพวกที่อยู่ตรงกลาง

ขั้นตอนการประเมินการปฏิบัติ

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย = ทั่วไป หรือ เฉพาะ (ของการสอบ)
2. กำหนดคุณลักษณะที่จะวัดตามจุดประสงค์ของการสอบ
3. เลือกชนิดของการทดสอบภาคปฏิบัติและเครื่องมือประกอบการวัด ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
4. ให้ผู้เข้าสอบปฏิบัติงานตามชนิดของการสอบ
5. ผู้วัดหรือประเมิน สังเกต จดบันทึกและตรวจผลงาน
6. การให้คะแนนจากการทดสอบภาคปฏิบัติ

วิธีการที่ใช้ในการประเมินการปฏิบัติ

การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Supervisor Rating)

การประเมินโดยใช้เทคนิคการสังเกต (Observation Technique)

การประเมินตนเอง (Self Assessment)

การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญประเมินทักษะและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้สอบ ซึ่งแสดงออกในขณะปฏิบัติงาน ข้อดี-ข้อเสียของการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อดีคือเป็นการวัดทักษะและพฤติกรรมโดยตรงของผู้สอบ โดยทั่วไปมักจะเป็นทักษะและพฤติกรรมที่สำคัญในการปฏิบัติงาน ผู้ประเมินอาจให้ข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงงาน

ข้อเสียของการประเมินแบบนี้คือ การประเมินนี้ใช้แบบฟอร์มซึ่งกำหนดไว้เป็นแนวทางในการประเมิน ถ้าผู้ประเมินต่างกันอาจมีความลำเอียงต่อผู้สอบต่างกัน

การประเมินตนเอง

เป็นการประเมินการปฏิบัติของตนเองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การประเมินอย่างไม่เป็นทางการอาจเป็นการอภิปรายความคิดเห็นร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ หรือครู การประเมินที่เป็นทางการ การใช้แบบประเมินตนเอง การสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง การใช้แบบสำรวจรายการหรือการใช้มาตราส่วนประมาณค่า การประเมินตนเองอาจใช้ประเมินกระบวนการประเมินผลเฉพาะด้าน หรือใช้ประเมินโปรแกรม จะต้องรู้ว่าประเมินตนเองอย่างไร จะใช้เกณฑ์อะไรเป็นพื้นฐานในการประเมิน

ข้อดี-

- ข้อดีผู้เรียนสามารถรับรู้โดยไม่ต้องตื่นเต้นตกใจหรือเครียดกับผลของการประเมิน
- ข้อเสียของการประเมินตนเอง ข้อเสียคือขาดประสบการณ์ ในระยะแรกอาจนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ไม่ได้มากนัก เนื่องจากการประเมินอาจจะยังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง หรือประเมินโดยขาดความเป็นปรนัย

การประเมินโดยใช้เทคนิคการสังเกต

ผู้สังเกตงานภาคปฏิบัติจะต้องระบุประเด็นที่ต้องประเมินและกำหนดน้ำหนักความสำคัญให้กับประเด็น แต่ละประเด็นของกระบวนการหรือผลงาน ในทางกลับกันการวัดผลโดยให้คะแนนตามอารมณ์ของผู้สอนเป็นการบั่นทอนแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียน

ข้อดี

- การประเมินโดยใช้เทคนิคการสังเกต มีความตรงเชิงทำนายสูงกว่าการทดสอบด้วยวิธีอื่น

ครูบอกข้อผิดพลาดและแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที เป็นการตรวจสอบความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อ
ประยุกต์ใช้ข้อมูลในสถานการณ์ที่เหมือนชีวิตจริง

- วิธีการสังเกตจะให้ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- ปรับใช้กับงานประเภทต่าง ๆ กับบุคคลทุกวัยและทุกระดับได้ง่าย

ข้อเสีย

- ผู้สังเกตที่มีอคติหรือคาดหวังหรือมีความรู้ที่ผิด ๆ จะทำให้บิดเบือนข้อมูล
- ไม่เข้าใจจุดประสงค์ดีพอ ไม่สามารถแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้
- การสรุปข้อมูลจากเหตุการณ์เพียงเหตุการณ์เดียว ทำให้ผิดพลาดจากความเป็นจริง
- ต้องพิจารณาบริบทแวดล้อม ประกอบด้วย
  - การสุ่มตัวอย่างพฤติกรรมจำกัดเกินไป
  - ความผิดพลาดในการแยกแยะพฤติกรรม
  - การบันทึกไม่ตรงกับข้อมูลที่แท้จริง
- การสรุปจากข้อมูลที่ไม่เพียงพอจะทำให้เกิดความผิดพลาด

สรุปการประเมินการปฏิบัติ

ความหมาย

เป้าหมายในการสอบภาคปฏิบัติ

ประเด็นสำคัญในการสอบภาคปฏิบัติ

รูปแบบและลักษณะการสอบวัดภาคปฏิบัติ

ขั้นตอนในการสอบภาคปฏิบัติ

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

ด้วยหลักสูตรปัจจุบันเป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนจึงได้นำแนวคิดการสร้างสรุควิชาความรู้ ทักษะการสร้างสรุควิชาความรู้มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น การวัดประเมินผลในชั้นเรียนเราก็ควรมองหาหนทางใหม่ เพื่อให้การประเมินผลสอดคล้องกับแนวคิดที่กำลังเปลี่ยนไปในกระบวนการสร้างและพัฒนาแบบวัดมาตรฐานเราได้เรียนรู้และใช้มานานและมีความรู้ ความชำนาญมากพอ แต่เราต้องทำความเข้าใจทั้งในแง่ความคิดรวบยอด ความหมายและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ของการประเมิน การประเมินตามสภาพจริง ซึ่งนับเป็นทางเลือกใหม่ของการประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง การประเมินที่เปิดโอกาสให้นักเรียนปฏิบัติงานที่เหมือนการปฏิบัติงานในชีวิตจริง มีเวลาเพียงพอสำหรับวางแผน การลงมือทำงาน จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์ มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษาร่วมกับนักเรียน การประเมินลักษณะเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายมีการตัดสินโดยใช้เกณฑ์ (criteria) หรือมาตรฐาน (standard) เดียวกับเกณฑ์ หรือ มาตรฐานที่ใช้ตัดสินการทำงานในชีวิตจริงในชิ้นงานเดียวกันหรือประเภทเดียวกัน เช่น การกำหนดให้นักเรียนจัดทำนิทรรศการวิชาการ การจัดทำหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับชุมชน การผลิตสบู่อจากพืชสมุนไพรแต่ ในวิชากลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ การจำสูตรต่าง ๆ ได้ จึงมิใช่ชิ้นงานตามสภาพที่แท้จริง แต่การใช้สูตรเพื่อแก้ปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมหรือสภาพที่เกิดขึ้นจริงหรือใกล้ความจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ จึงจะเป็นชิ้นงานตามสภาพจริง (กรมวิชาการ, 2546) จากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในปี พ.ศ. 2544 จึงทำให้เกิดการพัฒนาการประเมินผลจากแบบเดิม (Tradition Assessment) ไปสู่การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) อย่างต่อเนื่องการประเมินตามสภาพจริงไม่สนับสนุนให้ทดสอบเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่การวิเคราะห์ ทักษะและความสามารถในการบูรณาการสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้สร้างสรุควิชาความสามารถในการทำงานกลุ่มร่วมกันกับผู้อื่นจนผลิตผลงานได้สำเร็จ การประเมินตามสภาพจริงให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้มากพอ ๆ กับผลผลิตหรือชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์ (Pearson Education Development Group, 2006)

เทคนิควิธีการประเมินตามสภาพจริง

เทคนิคการประเมินตามสภาพจริงมีหลายวิธี ในที่นี้ขอนำเสนอ 7 วิธี ดังนี้

1) ประเมินโดยใช้ภาระงานที่สร้างขึ้นตามคำสั่ง (Structured on demand task) การประเมินความสามารถของนักเรียนในการจัดการงานที่มีความแตกต่างกันมาก และเป็นงานที่ต้องมีการปฏิบัติ การควบคุมทั้งภาระงาน ชิ้นงานต่าง ๆ และบริบทหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนจะต้องกระทำหรือ แสดงออกมา ในกรณีเช่นนี้จะใช้ภาระงานหรือชิ้นงานที่กำหนดกรอบ ขอบเขตให้ทำขึ้นหรือการให้ทำกิจกรรม ครูจะเป็นคนตัดสินใจว่าเมื่อไร วัสดุอะไรที่จะถูกนำมาใช้ จะมีคำแนะนำเฉพาะในความสามารถนั้นๆ มีคำอธิบายลักษณะของผลผลิตที่นักเรียนจะทำออกมา ภาระงานในลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า ภาระงานตามคำสั่ง (On demand task) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) ภาระงานประเภท Paper and Pencil ให้นักเรียนบันทึก เขียนคำอธิบายประเด็น ต่าง ๆ การให้เหตุผล และแสดงวิธีการที่นำไปสู่การแก้ปัญหา มิใช่ระบุเพียงคำตอบอย่างเดียวเท่านั้น

(2) ภาระงานประเภทจัดเตรียมและคัดสรรทรัพยากรการเรียนรู้ เป้าหมายการเรียนรู้ที่สำคัญของภาระงานประเภทนี้ คือ นักเรียนจะต้องเตรียมการและคัดสรรทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติภาระงาน

บางอย่างได้สำเร็จ ดังนั้นนักเรียน จะต้องนำเสนอวิธีการจัดเตรียมและคัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ด้วยทางเลือกที่หลากหลาย เพื่อให้ภาระงานนั้นสำเร็จอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

2) ประเมินโดยใช้ภาระงานที่แสดงถึงความสามารถที่มีลักษณะเดียวกันหรือร่วมกันในกลุ่มสาระหลาย ๆ กลุ่ม (Naturally occurring or Typical performance task) แทนที่จะคิดสร้างสรรค์ภาระงานขึ้นงาน และควบคุมสถานการณ์การประเมิน เราสามารถใช้ความสามารถที่เกิดขึ้นและประเมิน ณ เวลาหนึ่งตัวอย่างเช่น การประเมินความสามารถด้านการเขียน ครูสามารถเลือกประเมินชิ้นงานจากทุกกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องกับการเขียน โดยวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ไวยากรณ์ การสะกดคำ และข้อผิดพลาดเพื่อจำแนกชนิดการใช้ภาษาของนักเรียน เป็นต้น

3) ประเมินโดยใช้โครงการระยะยาว (Longer-term project)

1 โครงการรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่นักเรียนต้องใช้เวลาในการทำผลงาน งานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของนักเรียน เช่น การสร้างแบบจำลอง (Model) ผังแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหาการรายงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลของงาน โครงการที่คิดขึ้นเองซึ่งเป็นโครงการที่ต้องการให้นักเรียนได้ประยุกต์ ตัดแปลง และบูรณาการในวงกว้าง ในการกำหนดสมมติฐาน การใช้เอกสารอ้างอิงและแหล่งค้นคว้าต่าง ๆ การวางรูปแบบบทความ การจัดการ และการวางแผนรายงาน ภาษาที่ใช้ในการเขียนเพื่อสื่อความหมาย ลักษณะการนำเสนอ และการอธิบายในสิ่งที่เขาเข้าใจในแต่ละหัวข้อ ซึ่งนักเรียนจะต้องคิดวิเคราะห์และเขียนขึ้นมา โครงการต่าง ๆ เป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่คุ้มค่าคุ้มเวลาและมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยที่ครูต้องมั่นใจว่า

- (1) โครงการนั้นตรงตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่สำคัญของหลักสูตร
- (2) นักเรียนแต่ละคนได้ทำงานหรือชิ้นงานด้วยตัวเอง
- (3) นักเรียนแต่ละคนมีความเท่าเทียมกันในการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นต่อการเกิดผลสำเร็จ

ระดับยอดเยี่ยมจากการประเมิน

- (4) การประเมินผลสำเร็จของโครงการต้องยุติธรรม ชัดเจน ไม่มีอคติ

2 โครงการกลุ่ม (Group project) โครงการเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียน 2-3 คนหรือมากกว่านี้ได้มาทำงานร่วมกัน เป็นเทคนิคการประเมินการปฏิบัติงานร่วมกันของนักเรียน โดยการร่วมมือและสร้างสรรค์ผลผลิตที่มีคุณภาพระดับสูงเมื่อมีโครงการที่ต้องใช้เวลาหลายสัปดาห์ ครูจำเป็นต้องมีแผนในการดูแลเป็นที่เลี้ยงให้นักเรียน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่านักเรียนมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องในการทำโครงการ และเพื่อมีให้นักเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้โครงการล้มเหลว คำแนะนำข้างล่างนี้น่าจะทำให้การจัดการชัดเจนขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อโครงการกลุ่มและโครงการรายบุคคล เพื่อใช้เป็นเป้าหมายการประเมิน

(1) ครูมีภาพหรือลักษณะของผลผลิตในเกณฑ์ที่จะยอมรับอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่านักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนถึงเป้าหมายการเรียนรู้ที่จะใช้ประเมิน โดย

(1.1) อธิบายเกี่ยวกับตัวอย่างโครงการที่มีคุณภาพระดับสูง ซึ่งเราได้เก็บรวบรวมจากนักเรียนรุ่นก่อนๆ หรือมีตัวอย่างงานที่มีคุณภาพ

(1.2) ชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของสิ่งที่ยอมรับในการดำเนินงานของโครงการ

(2) มีความแจ่มชัดในมาตรฐานต่าง ๆ ที่เราจะใช้ประเมินโครงการ เช่น ระดับคุณภาพ นิยามการให้คะแนน การกำหนดน้ำหนักคะแนน เป็นต้น อธิบาย ชี้แจง และอนุญาตให้นักเรียนจดเกณฑ์การให้คะแนนที่เราจะใช้ประเมินโครงการ

- (3) กำหนดวันเวลาส่งโครงการที่แน่นอน ซึ่งจะต้องให้เวลาเพียงพอที่นักเรียนสามารถพัฒนา

โครงการและดำเนินโครงการ ได้สำเร็จสมบูรณ์

(4) ให้มีการรายงานความก้าวหน้าของโครงการเป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนทำงานโครงการอย่างต่อเนื่อง และเป็นการยอมรับว่าเรากำลังประเมินกระบวนการทำงานจนกระทั่งได้โครงการที่เสร็จสมบูรณ์ในที่สุด

4) ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) แฟ้มสะสมงานเป็นผลงานของนักเรียนที่เก็บรวบรวมไว้ ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือประเมินร่องรอย/หลักฐานที่นักเรียนนำความรู้ต่าง ๆ และทัศนคติไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน ซึ่งมีร่องรอยให้เห็นถึง จุดเด่น-จุดด้อย ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนแฟ้มสะสมงานแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ แฟ้มสะสมงานที่เก็บงานที่ดีที่สุด (อาจมีหลายชิ้น) กับแฟ้มสะสมงานที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้

(1) แฟ้มสะสมงานที่เก็บงานที่ดีที่สุด (Best-Work Portfolio) มุ่งเน้นการนำเสนอผลผลิตชิ้นสุดท้ายที่ดีที่สุดของนักเรียน เพื่อการประเมินนักเรียนจะต้องเรียนรู้วิธีการและทักษะต่าง ๆ ที่จะใช้จัดแฟ้มสะสมงานเพื่อนำเสนอผลงานที่ดีที่สุดซึ่งจะถูกเก็บไว้ในแฟ้มว่าควรทำอย่างไร นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้และตัดสินใจว่าเขาควรใช้การสื่อสาร หรือการคิดภาพความสำเร็จของแฟ้มสะสมงานอยู่ในลักษณะใด การเลือกชิ้นงานต่าง ๆ ที่จะบรรจุลงในแฟ้มสะสมงาน คุณภาพของชิ้นงานนั้นตรงหรือสอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนนที่จะนำมาใช้ประเมิน

(2) แฟ้มสะสมงานที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้และการเจริญเติบโต (Growth and Learning-Progress Portfolio) เน้นที่ขั้นตอนการทำงานมากกว่าผลผลิตที่ทำสำเร็จ นักเรียนจะต้องเข้าใจและประเมินความก้าวหน้าของตนด้วยตัวนักเรียนเอง นักเรียนจะต้องกะพื้นที่ในแฟ้มสะสมงานเพื่อเก็บรวบรวมผลงานที่แสดงความก้าวหน้า สิ่งเหล่านี้จะถูกเก็บไว้ช่วงต้น ๆ ของแฟ้มการบันทึกการคิดและการเขียนแล้วเขียนใหม่ ผลงานที่ทำเสร็จแล้วก็ถูกจัดเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงานเช่นเดียวกัน แฟ้มสะสมงานที่แสดงถึงความเจริญเติบโตและความก้าวหน้าทางการเรียนรู้จะต้องมีประสิทธิภาพ และคิดจัดทำอย่างละเอียดรอบคอบ ดังนี้

ประการแรก เป้าหมายการเรียนรู้ต้องชัดเจน รวมทั้งสิ่งที่ประสงค์แสดงถึงความก้าวหน้าการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

ประการที่สอง ต้องเข้าใจการเรียนรู้อย่างแจ่มชัดทฤษฎี ใช้ทฤษฎีเหล่านี้ช่วยกำหนดสิ่งที่จะมองหาว่า เมื่อไรจะประเมินการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาแนวความคิดของนักเรียนหรือวินิจฉัยการเรียนรู้ยากของนักเรียน

ประการที่สาม ถ้ามีครูหลาย ๆ คนที่ใช้แฟ้มสะสมงานลักษณะเช่นนี้ ควรช่วยเหลือร่วมมือและทำงานร่วมกันด้วย

ประการที่สี่ ต้องเลือกใช้วิธีการประเมิน กำหนดเกณฑ์การประเมินเพื่อช่วยให้ผู้ประเมินอยู่กับร่องกับรอย ต้องประยุกต์ใช้เกณฑ์ให้เหมาะสมกับการพิจารณานักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่ใช้เวลามากเกินไปด้วย

5) ประเมินจากการแสดง การสาธิต (Demonstration) เป็นความสามารถของนักเรียนที่ทำตามคำสั่ง ในการใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ปฏิบัติภาระงานหรือชิ้นงานที่สลับซับซ้อน การแสดงมีต้องใช้เวลานานหรือความสลับซับซ้อนเหมือนกับโครงการต่าง ๆ การแสดงเป็นภาระงานที่แสดงออกโดยกำหนดจำกัดขอบเขต ถ้าเราจะใช้การสาธิต การแสดงเพื่อเป็นเป้าหมายการประเมินเราควรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้อย่างรอบคอบ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่มีความสอดคล้องและเหมาะสม

6) ประเมินจากการทดลองและการสืบสวน (Experiment and Inquiry) การทดลองหรือการสืบสวนเป็นการปฏิบัติงานที่ต้องการให้นักเรียนวางแผนลงมือปฏิบัติ และการแปลผลของการศึกษา

วิจัยเชิงประจักษ์ การศึกษามุ่งเน้นการตอบคำถามเฉพาะเจาะจงกับการทดลองหรือสืบสวน ถ้าเราจะนำมาประเมินนักเรียนที่ใช้ทักษะการสืบสวนสอบสวน (Inquiry) และวิธีการต่าง ๆ จะสามารถประเมินนักเรียนที่ได้รับการพัฒนากรอบแนวความคิด และความคิดเชิงทฤษฎี การอธิบายกฎเกณฑ์ของปรากฏการณ์ที่นักเรียนได้สืบสวน การประเมินสิ่งเหล่านี้มุ่งเน้นไปที่คุณภาพของกรอบการอ้างอิงของนักเรียน การนำเสนอปัญหาที่กำลังศึกษา กระบวนการวางแผน หรือการออกแบบการวิจัยคุณภาพของข้อคำถาม คำอธิบายที่นำเสนอ เช่น ทำไมข้อมูลมีความสัมพันธ์กัน การประเมินความสามารถในการทดลองหรือการสืบสวนของภาระงานจะประเมินความสามารถของนักเรียน ในหัวเรื่องต่อไปนี้

- (1) การประมาณค่าและทำนายผลก่อนที่จะเริ่มเก็บข้อมูล
- (2) การเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และแสดงผลของการวิเคราะห์
- (3) การสรุปและสนับสนุนหรือขัดค้านโดยการอ้างหลักฐานที่ชัดเจน
- (4) การระบุโอกาสผิดพลาดจากวิธีการและการได้ข้อมูลมา
- (5) นำเสนอข้อค้นพบจากการทดลองหรือการสืบสวนสอบสวน

7) ประเมินจากการนำเสนอด้วยวาจาและการแสดงละคร (Oral Presentation and

Dramatization) เทคนิควิธีนี้ประกอบด้วยการให้นักเรียนนำเสนอด้วยการพูด (Oral Presentation) โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับองค์ความรู้และใช้ทักษะการพูดในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การกล่าวคำปราศรัย การบรรยาย การพูดโต้ตอบ การโต้เถียง การอภิปราย รวมทั้งการแสดงละคร ซึ่งครูจะต้องตัดสินใจให้ได้ว่าเป้าหมายของการนำเสนอรูปแบบนั้น ๆ คืออะไร เพื่อครูจะได้กำหนดเกณฑ์การประเมินได้ถูกต้องและจากเทคนิควิธีการประเมินตามสภาพจริง ที่กล่าวไว้ข้างต้นทั้ง 7 วิธี ครูควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของการเรียนรู้ เครื่องมือการวัดที่นิยมใช้ มีด้วยกันมากมายหลากหลาย เช่น การทดสอบ การสัมภาษณ์ แบบประเมินผลงาน เป็นต้น

เครื่องมือการประเมินตามสภาพจริง

สำหรับเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินตามสภาพจริงนั้น สามารถมีได้หลายประเภท ดังต่อไปนี้

วิธีวัด	ตัวอย่างเครื่องมือวัด
การทดสอบ (Testing)	แบบสอบข้อเขียน (Written Test)
	แบบเลือกตอบ แบบจับคู่ แบบถูก-ผิด เป็นต้น
แบบวัด (Scaleภาคปฏิบัติ)	แบบสอบภาคปฏิบัติ(Performance Test)
การสัมภาษณ์ (Interview)	แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide)
การสอบถาม (Inquiry)	แบบสอบถาม (Questionnaire)
การตรวจสอบรายการ (Checklist)	แบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale)
การสังเกต (Observation)	แบบบันทึก (Record)
การประเมินพฤติกรรม	แบบประเมินพฤติกรรม
	แบบประเมินตนเอง
การตรวจผลงาน	แบบประเมินผลงาน
การใช้แฟ้มสะสมงาน	แบบบันทึก (Record)

จากเครื่องมือประเมินตามสภาพจริง ดังกล่าวข้างต้น ครูต้องสร้างเกณฑ์การประเมินให้ถูกต้องเหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด

ความแตกต่างระหว่าง Performance และ Authentic Assessment

Performance Assessment และ Authentic Assessment มักถูกนำไปใช้สลับกันอยู่เสมอ แต่ความหมายของคำทั้งสองนี้เหมือนกันหรือเปล่า แม้ว่าทำทั้งคู่นี้จะมีคำว่า Assessment อยู่ด้วยเหมือนกัน แต่คำทั้งสองก็ไม่ใช่คำเหมือน (Synonymous) เราต้องชัดเจนในความแตกต่างของทั้งสองคำนี้ให้ได้

กรณีตัวอย่าง	Performance Assessment การประเมินภาคปฏิบัติ	Authentic Assessment(ประเมินตามสภาพจริง)
เป็นการประเมินงานเขียนของนักเรียน โดยใช้เวลา 4 วัน โดยให้นักเรียนทั้งหมดได้เขียนบทความขึ้นมาหนึ่งชิ้นโดยมีครูเป็นผู้แนะนำนักเรียนและให้นักเรียนเขียนด้วยเวลา 45 นาทีต่อวัน ในวันแรกนั้นจะให้นักเรียนเลือกหัวข้อก่อน ต่อมาในวันที่สองเขียนโครงเรื่อง วันที่สามลงมือเขียน และวันที่สี่เขียนสรุปและ	เป็น Performance Assessment หรือไม่ คำตอบคือ ใช่ นักเรียนจะถูกถามในการพฤติกรรมที่ปฏิบัติที่พวกเขาได้พยายามเขียนออกมา	ไม่เป็น

ตรวจสอบแก้ไข		
การประเมินการเขียนโดยให้นักเรียนแต่ละคนปรึกษากับครูของเขาในการเลือกหัวข้อของงานเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการประเมิน โดยงานเขียนจะรวบรวมอยู่ในแฟ้มสะสมงานที่ไม่ได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดเป็นมาตรฐาน แต่จะเป็นการสะสมงานเขียนที่นักเรียนทำทั้งปี ซึ่งงานเขียนทั้งหมดจะถูกเขียนขึ้นและปรับปรุงตามกระบวนการเขียนของนักเรียนเอง	ไม่เป็น	เป็น Authentic Assessment หรือไม่ คำตอบคือใช่ ในการปฏิบัติ จะประเมินเนื้อหาที่ประสบพบเจอในชีวิตจริง ตัวอย่างเช่นนักเรียนมีอิสระที่จะกำหนดความยาวหรือความหลากหลายของขั้นตอนในกระบวนการเขียน สร้างสรรค์ทั้งจำนวนและเค้าโครงด้วยตนเองอย่างสมบูรณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ

สรุปความแตกต่าง

Performance Assessment จะเป็นการประเมินงานที่นักเรียนทำตามเงื่อนไขที่กำหนด

Authentic Assessment จะเป็นการประเมินงานที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างอิสระ

เกณฑ์การประเมิน (Rubric)

การประเมินว่านักเรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น ครูจะต้องสร้างเกณฑ์การประเมิน การปฏิบัติงานต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการให้คะแนนโดยเกณฑ์การประเมินจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละครั้งของการปฏิบัติงานนั้น ๆ

1) ความหมายของเกณฑ์การประเมิน คำว่า Rubric หมายถึง กฎ หรือ กติกา (Rule) ส่วนคำว่า Rubric Assessment นั้น หมายถึง การประเมินเชิงคุณภาพ ที่สามารถจะแยกแยะระดับความสำเร็จในการเรียน หรือคุณภาพการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจน โดยการกำหนดเป็นแนวทางการให้คะแนนจากตีมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข

2) การกำหนดเกณฑ์การประเมิน ครูและนักเรียนควรทำความตกลงและกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกัน ก่อนที่นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติงานชิ้นนั้น เกณฑ์การประเมินนี้ นอกจากใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินแล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือในการสอนด้วย เพราะ เปรียบเสมือนเป้าหมายในการเรียนที่นักเรียนและครูจะต้องทราบ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Marzano et al. (1993) ว่าการประเมินการปฏิบัตินั้นต้องกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสม ซึ่งเกณฑ์ในการให้คะแนนจะต้องมีระดับสเกลที่แน่นอน และมีการบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของแต่ละระดับอย่างชัดเจนให้แก่ครู ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่านักเรียนรู้อะไรและทำอะไรได้บ้าง

3) รูปแบบของเกณฑ์การประเมิน Julia Jasmine (1993) และ Concetta Doti Ryan (1994) ได้แบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric) คือแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน จะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินความสามารถที่มีความต่อเนื่อง มีลักษณะเป็นองค์รวม เกณฑ์การประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3-6 ระดับ ซึ่งเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับจะเป็นที่นิยมใช้กัน

มาก เนื่องจากกำหนดรายละเอียดง่าย โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย (อยู่ระดับกลาง) สูงกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นอกจากง่ายต่อการกำหนดค่าแล้วยังง่ายต่อการตรวจให้คะแนนอีกด้วย เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระดับนั้น จะชัดเจน แต่ถ้าใช้ 5 หรือ 6 ระดับ ความแตกต่างระหว่างระดับจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งตรวจให้คะแนนยาก ถ้าต้องการให้เกณฑ์ 5 หรือ 6 ระดับ วิธีการที่จะช่วยในการกำหนดเกณฑ์ให้ง่ายขึ้น ครูอาจสุ่มตัวอย่างงานของนักเรียนมาตรวจ จากนั้นในแต่ละกองจะต้องแยกความแตกต่างให้ได้อีก 2 กอง ตามระดับคุณภาพของงาน ในกรณีที่ต้องการทำเป็น 5 กอง กองที่เป็นคุณภาพปานกลางจะไม่แบ่ง แล้วนำมากำหนดเกณฑ์การให้คะแนนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(2) เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) คือแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนนโดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

การกำหนดประเด็นการประเมินและรายละเอียดการให้ระดับคะแนน มีความจำเป็นที่นักประเมินผลควรคำนึง เพราะเป็นคุณภาพของการประเมินผล คือ ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น คุณภาพทั้งสององค์ประกอบนี้จะมีผลถึงศักยภาพของนักเรียนในการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงาน ผลิตผลงาน ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตร และจะเป็นคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และการประเมินตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาอีกด้วย

องค์ประกอบของเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

Scoring rubric มีหลายองค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบก็มีประโยชน์ มีความสำคัญ องค์ประกอบมีดังนี้

1. จะมีอย่างน้อย 1 คุณลักษณะหรือ 1 มิติที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินผู้เรียน
2. การนิยามและการยกตัวอย่างจะต้องมีความชัดเจนในแต่ละคุณลักษณะหรือมิติ
3. มาตรการให้คะแนนจะต้องเป็นอัตราส่วนกันในแต่ละคุณลักษณะหรือมิติ
4. จะต้องมีความมาตรฐานที่เด่นชัดในแต่ละระดับของการให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric) มีความสำคัญอย่างไร

การประเมินศักยภาพของผู้เรียนโดยให้ลงมือปฏิบัตินั้น ไม่มีค่าเฉลี่ยหรือคำตอบถูกที่แน่ชัดลงไปเหมือนแบบทดสอบเลือกตอบ การประเมินผลงานแต่ละชิ้นของผู้เรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติจึงมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินคุณภาพของงานอย่างเป็นปรนัย ซึ่งมันเป็นการยากที่จะทำได้ และได้ค้นพบการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนหรือ rubric ขึ้นมาเพื่อกำหนดแนวทางในการตัดสินอย่างยุติธรรม และปราศจากความลำเอียง

Rubric จะต้องมีความชัดเจนในเกณฑ์การให้คะแนนอย่างพอเพียงถึงขนาดที่ผู้ประเมิน 2 คนสามารถใช้ Rubric เดียวกันประเมินชิ้นงานของผู้เรียนชิ้นเดียวกันแล้วให้คะแนนได้ตรงกัน ระดับของความสอดคล้องในการให้คะแนนของผู้ประเมิน 2 คนที่ประเมินอย่างเป็นอิสระจากกันจะเรียกว่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของการประเมิน ในแต่ละระดับการให้คะแนนจะต้องมีความชัดเจนในการนิยาม และความกว้างของระดับคะแนนไม่ควรเกิน 6 ถึง 7 ระดับ ถ้ามีระดับของการให้คะแนนกว้างมากเกินไปจะมีความลำบากในการตัดสินความแตกต่างในแต่ละระดับ เช่น ความกว้างคะแนนเป็น 100 ทำให้ยากที่จะอธิบายว่าคะแนน 81 มีคุณภาพแตกต่างจาก 80 หรือ 82 อย่างไร และจะทำให้ความสอดคล้องของการประเมินด้วยผู้ประเมินหลายคนลดลง การจะกำหนดความกว้างของการให้คะแนนเป็นเท่าไรนั้น จะต้องมีความเหมาะสมและมีความชัดเจนในการนิยามที่ครอบคลุมตั้งแต่ แย่ที่สุด (poor) จนถึงดีเลิศที่สุด (excellent)

คุณภาพของการประเมิน

คุณภาพของการประเมิน จะพิจารณาคุณลักษณะอย่างน้อยที่สุด 2 คุณสมบัติ คือ ความเที่ยงตรง (Validity) หรือความเชื่อมั่น (Reliability) (วาสนา ประวาลพฤกษ์, 2544) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ ในเอกสารสรุปคำบรรยาย การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1) ความเที่ยงตรง ความเที่ยงตรงของการประเมินตามสภาพจริงเป็นความเที่ยงตรงในสภาพปัจจุบัน (Concurrent Validity) หากมีหลักฐานยืนยันควรจัดบันทึกความถี่ของพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะประจำตัวของนักเรียน ซึ่งจะทำให้การประเมินตามสภาพจริงนั้นมีความเที่ยงตรงสูงเป็นการยืนยันว่านักเรียนมีลักษณะอย่างนั้นจริง

2) ความเชื่อมั่น หลักฐานจากการจัดบันทึกนั้น เราสามารถเชื่อถือได้มากน้อยแค่ไหน นั่นก็คือ “ความเชื่อมั่น” การประเมินตามสภาพจริงมีความเชื่อมั่นค่อนข้างต่ำ ถ้าหากว่าใช้หลักการในเชิงปริมาณ เพราะฉะนั้นจะต้องใช้หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ การหาความเชื่อมั่นเพื่อที่จะสนับสนุนความเที่ยงตรงในเชิงปริมาณ เป็นการหาความสัมพันธ์ของคะแนนจากผู้ประเมิน 2-3 คน ถ้าค่าความเชื่อมั่น (ค่าสหสัมพันธ์) ประมาณ .7 ขึ้นไป แสดงว่าใช้ได้ แต่ถ้าค่าความเชื่อมั่นต่ำก็แสดงว่ายังใช้ไม่ได้ เช่น ต้องการที่จะหาความเชื่อมั่นของเกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้นก็ให้ครู 2 คนไปประเมินแล้วดูสหสัมพันธ์ของคะแนนจากครูคนที่ 1 กับครูคนที่ 2 ที่ใช้เกณฑ์การประเมินเดียวกัน ถ้าค่าสหสัมพันธ์ต่ำแสดงว่าเกณฑ์ไม่ชัดเจนก็ต้องปรับคำอธิบายในเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้น ในการประเมินตามสภาพจริง ครูอาจพิจารณาวิธีวัด ซึ่งอาจใช้การสอบถาม สัมภาษณ์ แบบสังเกต รวมทั้งใช้การสอบแบบอัตนัย และแบบปรนัย

ผลงานที่ได้จากกระบวนการของนักเรียน และกระบวนการที่นักเรียนใช้เพื่อให้เกิดผลงาน จะประเมินในลักษณะใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ อาจจะประเมินลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือประเมินทั้งสองลักษณะก็ได้ ผู้ประเมินจะต้องตัดสินคุณภาพของผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานของผู้เรียนแต่ละคนที่มีระดับที่แตกต่างกันหลายระดับ ระดับที่แตกต่างกันอาจจะเป็นระดับคุณภาพของชิ้นงานที่ได้สร้างขึ้น หรือระดับของกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนแต่ละคนได้ใช้เพื่อให้เกิดผลงาน เพื่อให้การตัดสินใจสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน

ผู้ประเมินจะต้องใช้เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพชิ้นงานของผู้เรียน เกณฑ์อาจจะอยู่ในเชิงคุณภาพหรือปริมาณ อาจจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) หรือแบบตรวจสอบ (Checklist) โดยปกติจะใช้ Rubric ในการประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้เดี่ยวหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของงานปฏิบัติ แต่การปฏิบัติงานที่มีซับซ้อน

ผู้ประเมินจะต้องประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ที่หลากหลายและประเมินหลาย ๆ ส่วนของการปฏิบัติ ผู้ประเมินจะต้องมีเกณฑ์การให้คะแนนที่มากมายเพื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันหรือเหมาะกับแต่ละส่วนของการปฏิบัติงาน การให้คะแนนจะอยู่ในรูปของตัวเลข โดยปกติจะเป็น 0-3 หรือ 1-4 ในแต่ละระดับของคะแนนจะขึ้นอยู่กับระดับของคุณภาพของงาน ดังนั้นตัวเลข 4 อาจหมายถึงระดับคุณภาพสูงสุด เลข 3 เป็นระดับคุณภาพรองลงมา คุณภาพของงานในแต่ละระดับจะต้องใช้การอธิบาย (Rubric) ดังนั้นในแต่ละระดับคะแนนจะต้องอธิบายเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานในระดับนั้น

อ้างอิง

<http://learners.in.th/file/rakchanok/pamean+1.ppt>

http://school.obec.go.th/sup_br3/cr_3.htm

เอกสารแนบ:การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการศึกษา2003.doc

เอกสารแนบ:แหล่งการเรียนรู้จาก Internet.doc